

Jaarverslag 2024

Evangelisch-Lutherse gemeente Zwolle

vieren • leren • dienen • ontmoeten

Colofon

Jaarverslag 2024

april 2025

Evangelisch-Lutherse gemeente te Zwolle

Koestraat 2-4
8011 NK Zwolle

info@elkz.nl

Jan Nauta (red.)

Aan dit jaarverslag is meegeschreven door een aantal gemeenteleden

In 2024 werkte Pieta van Twist een aantal thema's van de Stille Week en Pasen uit in textiel. Deze afbeeldingen waren ook te zien op de orden van dienst van die tijd. Op de voorpagina de afbeelding die hoort bij Pasen. Elders in dit jaarverslag zijn alle afbeeldingen te vinden.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	1
Staat der gemeente	2
Vieren	3
Vieringen	3
Kerk-op-schootvieringen	3
In Memoriam	4
Oecumenische viering	4
Afbeeldingen op de Liturgie in de Veertigdagentijd en met Pasen	4
Kerkmuziek	5
Bloemengroep	5
Oppasdienst	6
Streamen in 2024	6
Koster	7
Gastvrouwen en -heren	7
Leren	8
Leren van Luther	8
Leerhuis	8
Bijeenkomst met het oog op geloof en opvoeding	8
Oecumenische gespreksgroep Het verhaal gaat	8
Vrouwen aan het woord	8
Leeskring Groene Theologie	9
Tafelgesprekken	9
Kloosterweekend in Nijkleester	10
Lutherse stadsgeschiedenis – over Luthers Amsterdam door een geboren Zwollenaar	11
Dienen	12
Diaconie	12
Pastoraat ‘Oog voor elkaar’	13
Amnesty	14
Koffiedienst	14
Auto-ophaaldienst	15
Inloopmorgen Oekraïense vluchtelingen	15
Werkgroep Groen	15
Vredesweek	16

Kerkasiel	16
Jeugdwerk.....	17
Kerkwijzer	18
Gaan als een Zwaan en Wilde Zwanen	18
Ontmoeten	20
Maaltijdgroep Zwaan schuif aan	20
Kunst- en inrichtingscommissie	20
Open Monumentendag trekt veel bezoek	21
Noordelijke Buitendag.....	21
Overleg Noordelijke Lutherse gemeenten.....	21
SLAG.....	22
Zeilweekend in Friesland	22
Communicatie.....	25
Flambouw	25
Social media.....	25
Kerkmail en website	25
Gaandeweg.....	26
Bibliotheek.....	27
Petrus in het land	27
Organisatie.....	28
Kerkenraad.....	28
Combinatie ELG Zwolle en ELG Kampen.....	28
Classis Overijssel-Flevoland	29
Contact met de Protestantse Gemeente Zwolle	29
Studentenpastoraat Re:Link	29
Vertegenwoordiging in de Evangelisch-Lutherse Synode (ELS)	30
Commissie Orgelzaken PKN (COZ)	30
AVG / functionaris gegevensbescherming.....	30
Ledenadministratie (digitaal in Scipio en het LRP van de PKN)	30
Archief	30
Gebouw vraagt permanente zorg.....	31
Schoonmaak	31
Werkgroep Energie	31
Verhuur.....	32
Financiën	33
College van Kerkrentmeesters.....	33

Woord vooraf

Ook dit jaarverslag over 2024 bevat weer een heel divers boeket van allerlei activiteiten die een jaarlang zijn uitgevoerd in onze Evangelisch-Lutherse gemeente Zwolle. U leest over activiteiten ten behoeve van de vieringen, het cursuswerk, het diaconaat en het pastoraat. En u leest ook over ontmoeten, zowel binnen onze gemeente – zoals bij Zwaan schuif aan – of daarbuiten, zoals het contact met de Noordelijke lutherse gemeenten. Daarnaast het jeugdwerk en al die activiteiten, organisatorisch en financieel, die nodig zijn om ons vieren, leren en dienen mogelijk te maken.

In het Paasnummer uit 2024 van Opwaarts, het mededelingenblad van de Evangelisch-Lutherse kerk van Apeldoorn, ziet Theo van Willigenburg ook binnen zijn gemeente een vergelijkbare activiteit. Je zou denken, merkt Van Willigenburg op, dat ons geloof bij al die praktische zaken een beetje op de achtergrond verdwijnt. Maar dat is niet zo. Tuinieren leer je niet alleen door na te denken, maar vooral door het te doen. Ook het geloof doe je: we doen mee in de liturgie, in de liederen, de acclamaties, in het staan en zitten. We doen samen van alles om liturgie, diaconaat en pastoraat mogelijk te maken, en dat is waardevol. De koffiezetter bij de maandelijkse gesprekskring, schrijft Van Willigenburg, doen daarom net zoveel aan hun geloof als de inleider of zij die zich tijdens de bijeenkomst uitspreken.

In onze Zwolse gemeente worden de activiteiten gedragen door zo'n honderd mensen die op deze wijze al doende vorm geven aan geloven, naast al de mensen die fysiek of digitaal meedoen in de vieringen en in kringwerk, of op afstand het wel en wee van de gemeenschap volgen.

Maar misschien kun je ook anders kijken. In de bundel "Hoe word ik gelukkig? Levenswijsheid uit de kloosters" uit 2003 doet Leo Fijen verslag van een aantal gesprekken met kloosterlingen, waaronder Korneel Vermeiren. Soms, merkt Vermeiren op, heb ik het te druk. Ik ben monnik en draag ook verantwoordelijkheid als abt. Hij voelt dan soms bijna een onwil om nog tot rust te komen en ziet, dat hij weliswaar zeer productief is, maar niet creatief. Zijn medebroeders, vertelt Vermeiren, helpen hem dan door hem op zijn vrije maandag te wijzen. "Ik pak de auto en ga bij Oisterwijk in het bos wandelen: om in de stilte van de natuur bij mezelf terug te komen, weer trouw aan mijn opdracht te worden, ruimte voor God te maken in mijn hart."

Abt Vermeiren doet dus iets, door iets te laten, en zo ruimte te maken voor God. Tussen de regels door lezen we ook in dit jaarverslag over aandacht, stilte misschien, en kijken en luisteren naar wat het hart kan raken. Je kunt dan bijvoorbeeld denken aan de expositie van kruizen in de veertigdagentijd, of de expositie van kerststalletjes in de adventstijd, met al die kruizen en stalletjes die, samen met de verhalen die erbij werden verteld, iets lieten zien van wat hun eigenaren beweegt.

Zo toont dit jaarverslag over 2024 een veelkleurig beeld van denken en doen, geloven en handelen in onze Evangelisch-Lutherse gemeente.

Jan Nauta

Staat der gemeente

Eind 2023 telde de Evangelisch-Lutherse gemeente Zwolle 422 leden, eind 2024 waren dat er 419.

Mutaties 2024

Nieuw ingeschreven	17
Uitgeschreven	15 (inclusief aantal overschrijvingen naar andere ELG)
Overleden	5

De mutaties worden door Lolke Folkertsma bijgehouden met Cor Noorda als achtervang.

Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van de Landelijke Ledenadministratie Protestantse Kerk (LRP).

LRP kan gekoppeld worden met Scipio. Scipio wordt gebruikt door de kerkrentmeesters voor de financiële administratie. Deze koppeling gaat soms gepaard met fouten omdat de systemen niet overal naadloos aansluiten op elkaar.

	2021	2022	2023	2024
Belijdende leden	180	182	182	183
Doopleden	199	187	192	187
Gastleden	14	13	14	14
Vrienden	19	23	12	13
Meegeregistreerden			19	20
Niet-gedoopten	7	7	3	2
Totaal	419	412	422	419

Vieren

Vieringen

Iedere viering is er, op een heel eigen manier, om samen als gemeenteleden voor God te staan, en zo te vieren dat wij mensen gedragen worden in Gods genade, en dat wij mensen elkaar willen kennen in geloof. Samen de lofzang zingen om kracht te ontvangen voor de dagelijkse werkelijkheid.

Iedere viering in de kerk wordt met aandacht en zorg, en goed overleg tussen predikant en cantor-organist, vormgegeven. Soms hebben gastvoorgangers een grote rol. En soms is er een groep die een viering voorbereid en uitvoert. Zo is dat ook in 2024 gegaan. En zo wordt iedere viering bijzonder.

Om er een paar uit te lichten uit 2024:

- In de week voor gebed om eenheid voor de Christenen wordt gevierd in de Oecumene – met de Oosterkerk-Adventskerk en de Thomas à Kempisparochie.
- In 2024 vierden we in de Lutherse gemeente voor het eerst de Aswoensdag – het begin van de Veertigdagentijd – een intensieve viering met diepe thema's van menselijke tijdelijkheid, verlangend naar een omkering richting opstanding en leven.
- Ds. Chica van Dam herdacht in een viering hoe zij 40 jaar geleden in het ambt van predikant begon in een mooie viering op zondag 23 juni.
- Van het Luthermuseum mochten we een prachtig avondmaalskleed gebruiken. Het lag op tafel tijdens de avondmaalsviering samen met Kampen op 6 oktober.
- Er was een viering over het jaarthema 'de Schepping', met prachtige muziek en intensief gezongen liederen op 9 juni. En het jaarthema 'Als nieuw' kleurde de gemeentezondag op 22 september, en inspireerde tot een viering over het thema 'Vergeving' op 20 oktober.
- De Oogstdienst – met dankbaarheid en delen, en aandacht voor Sint-Maarten (die zijn mantel deelde), en schoendozen (delen met kinderen in de wereld) en de voedselbank (delen in de stad) is altijd een bijzondere viering.
- Jongeren hebben zich in november en december vier zaterdagen gebogen over de viering van de Derde Advent. En zij deden mee, met allerlei taken in de viering. Waaronder het maken van de liturgische schikking en het schrijven en het uitspreken van de verkondiging.

Kerk-op-schootvieringen

- De kerk-op-schootvieringen zijn belevingsgerichte peutervieringen voor kinderen van 0-5 jaar, waarin het verhaal uitgebeeld en met alle zintuigen ervaren wordt door de kinderen en hun (groot) ouders. Ze vinden meestal plaats tijdens de eredienst, in het gemeentecentrum. We zagen een afwisseling in aantal deelnemers, van zowel jonge gemeenteleden als kleinkinderen van gemeenteleden. Afgelopen jaar waren er ook vaker gasten van buiten de gemeente met jonge kinderen, die nieuwsgierig waren naar de kerk-op-schootviering.

- In 2024 zijn er in totaal zes vieringen geweest met de thema's Bruiloft te Kana, Verloren schaap, Jona, Schepping, vijf broden & twee vissen en Kerst.
- Inspiratie kwam vanuit de landelijke PKN via kerkopschoot.nl en afstemming met contacten in andere Lutherse gemeentes.

In Memoriam

Op zondag 24 november 2024, Eeuwigheidszondag, zijn de namen genoemd van hen uit onze gemeente die zijn overleden. Bij iedere naam is een kaars ontstoken aan de Paaskaars, het Licht van de Eeuwige dat blijft. Nabestaanden werden uitgenodigd om aanwezig te zijn.

De namen genoemd:

- ❖ Teunis Willem Kliffen, 15 november 1946 - 29 november 2023
- ❖ Mia Ensink-Rotman, 24 november 1941 - 4 maart 2024
- ❖ Matthijske Bergman, 28 juni 1970 - 17 maart 2024
- ❖ Elisabeth Catharina Sabina Maria Rademaker-Vos, 7 augustus 1950 - 5 mei 2024
- ❖ Mieke Lichtenbelt, 1 september 1943 - 9 augustus 2024
- ❖ Anna Stefina Antonia Klijnstra-Blok, 21 maart 1933 - 21 oktober 2024

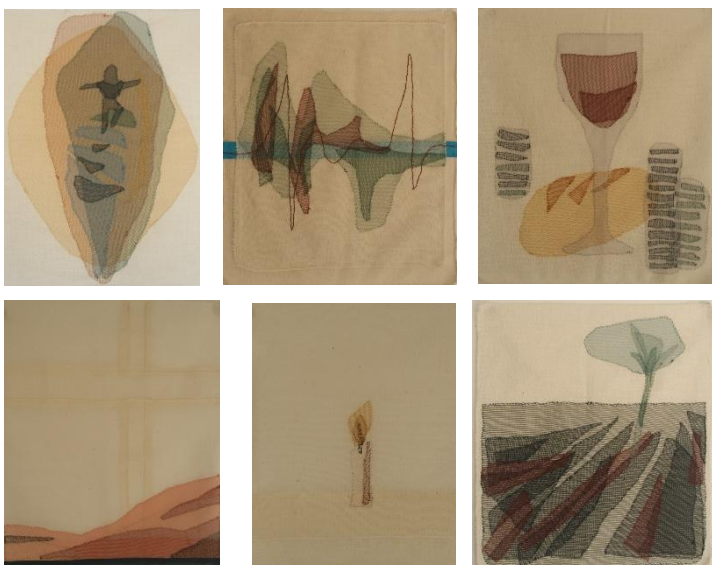
*Koester de namen, die wij hier gedenken,
Dat zij geborgen zijn in uw genade,
ingelijst in licht bij U en bij ons.*

Oecumenische viering

De oecumenische viering was op 15 januari 2024. Het thema luidde: 'Heb God lief en je naaste als jezelf'. Het is ontleend aan de bekende gelijkenis over de barmhartige Samaritaan, uit Lucas 10 vers 25-37. Het materiaal voor deze viering was voorbereid door parochianen van het katholieke aartsbisdom Ouagadougou in Burkina Faso en leden van protestantse kerken en oecumenische organisaties

Afbeeldingen op de Liturgie in de Veertigdagentijd en met Pasen

De *afbeeldingen* op de liturgie in de veertigdagentijd en met Pasen werden in 2024 speciaal gemaakt door ons gemeentelid Pieta van Twist. Hieronder staan de afbeeldingen naast elkaar.

Kerkmuziek

In 2024 zong de cantorij op alle hoogtijdagen en in een aantal losse vieringen, waaronder het jubileum van Chica van Dam. De cantorijendag in Woerden, waar de hele dag onder leiding van Jeroen de Haan en Luuk Schuurman werd gestudeerd op repertoire passend bij de 40-dagentijd, werd door een groot deel van de cantorijleden bezocht. Als projectkoor was er in het voorjaar de gelegenheid een aantal zaterdagen te repeteren en te zingen rondom het jaarthema 'schepping', in een viering waarin Toon Hagen het orgel bespeelde en Luuk Schuurman dirigeerde (zie afbeelding). Voor kerstavond werd door de jongeren in de adventstijd gerepeteerd, en was er op kerstavond een uitvoering van het jeugdkoor met o.a. de 'Nativity Carol' en 'Tomorrow shall be my dancing day'.

Orgelconcerten werden gegeven in de zomer, op Open Monumentendag en op de zaterdag voor Eeuwigheidszondag. Daarnaast is de in het voorjaar gehouden orgelwandeltocht het vermelden waard, waarbij Luuk Schuurman drie concerten verzorgde waarbij naast de Lutherse Kerk, ook de Waalse Kerk en de Dominicanenkerk werden bezocht.

Bloemengroep

In 2024 hebben de leden van de bloemengroep onderzocht hoe men de altaarschikking en de bloemengroet 'groener' kan maken. Dat wil zeggen: waar krijgen we gewassen en materialen met een geringe ecologische voetafdruk vandaan. Het liefst uit biologische teelt en dichtbij huis. Bij de zoektocht hebben we mooie lokale telers leren kennen en bloemisten die met zorg en aandacht voor het milieu bloemen telen. De eerste resultaten zijn omgezet. In de winterperiode werken we in het gemeentecentrum met droogbloemen en in de zomer maken we gebruik van de biologische bloementuinen rond om Zwolle.

De kleur van de bloemen laten we zoveel mogelijk aansluiten bij de kleuren van het liturgische jaar. In de veertigdagentijd van Pasen is de kleur paars met thema: 'Ga mee! Samen getuigen van geloof, hoop en liefde'. Met een kleurrijke boogschikking werd Pinksteren de boodschap 'Feest van de Hoop' vorm gegeven. Tijdens de oogstdienst was het altaar aangekleed met een prachtige schikking uit verschillende biologische groenten, noten en fruit.

De laatste zondag van het kerkelijk jaar was er een schikking waarbij we de gemeenteleden herdenken die het afgelopen jaar zijn overleden. Met Advent en Kerst volgden we het onderwerp 'Als nieuw - leven in het licht'. De omhoog gespannen boog in de schikking gaf de thema's weer:

waakzaamheid geboden, profetie van Gods toekomst, vruchten van de Geest, het kind dat zal komen en licht.

Iedere zondag gaan er bloemen als groet, bemoediging en of als felicitatie naar gemeenteleden. De bloemen worden volgens een rooster door gemeenteleden weggebracht.

Oppasdienst

Het is de bedoeling dat er elke zondag iemand klaar staat om te kunnen oppassen op kinderen in de leeftijd 0-4 jaar. Hiervoor wordt een rooster gemaakt. De meeste zondagen wordt er een volwassene ingepland. Voorheen was dit een volwassene plus een jeugdige, maar omdat er de laatste tijd niet veel kinderen naar de oppas komen, blijkt een volwassene voldoende. Mochten er toch meerdere kinderen komen, kan de volwassene altijd er iemand bij vragen.

In het gemeentecentrum staat in een mooie klepbank met speelgoed waarmee al voor de dienst heerlijk gespeeld kan worden. Ook zijn er boekjes waaruit voorgelezen kan worden en kleurplaten passend bij de desbetreffende zondag. Zo halverwege de dienst is er tijd en ruimte voor limonade en wat lekkers.

Per zondag wordt gekeken wat de samenstelling en behoefte is van de aanwezige kinderen. Als er ruimte voor is kan er ook samen een lied gezongen worden of een verhaal verteld. Als het mooi weer is spelen we buiten of soms zelfs in de speeltuin in de buurt.

De samenstelling van het team van oppassers wisselt gedurende het jaar. Daarom zijn we nog steeds op zoek naar mensen die ons oppasteam komen versterken. Iedereen is daarbij welkom, jong of oud, we vinden het heel fijn als alle leeftijden vertegenwoordigd zijn.

Streamen in 2024

Voor het tweede volle jaar op rij werden onze diensten elke zondag live uitgezonden via internet. Die opnames worden verzorgd door een vaste groep van acht vooral jonge 'Streamers'. Er zijn dit jaar een paar mensen vertrokken, maar er zijn ook weer nieuwe streamers bijgekomen. Elke zondag staan er twee streamers ingepland en ook vrijwel alle 'aparte' diensten/vespers werden gestreamd.

Inmiddels zitten we niet meer achter in de kerk, maar zijn we verhuisd naar links boven, waar we een mooi bureautje hebben met standaard voor de apparaten. Ook hebben we sinds 2024 een nieuw apparaat met joystick erbij gekregen, waarmee we o.a. veel rustiger kunnen in- en uitzoomen.

Onze diensten zijn te bekijken via de website www.elkz.nl of via www.kerkdienstgemist.nl.

Ook in het 2024 werd er goed gekeken naar onze uitzendingen en waren er meerdere uitschieters van kijkers die terugkeken: Eerste Kerstdag werd de dienst live door 25 mensen bekeken en achteraf nog eens door 103 personen. Ook de jeugddienst van 15 december werd door meer dan 100 mensen achteraf terug bekeken!

Live keken er afgelopen jaar elke zondag gemiddeld tussen 8 tot 20 mensen mee. Tijdens de collecte laten we een QR-code zien, zodat er ook elders geld overgemaakt kan worden aan de goede doelen. Hier werd meerdere keren gebruik van gemaakt. Regelmatig krijgen we uit het land complimenten over onze kwaliteit van de opnames.

Koster

De koster heeft taken die iedere zondag terugkeren:

- De voordeur (Koestraat 2) van het slot halen, het licht in de kerkzaal aandoen en de paaskaars aansteken.
- Het blad met waxinelichtjes, de twee kaarsen met standaard, een glas water op de altaartafel plaatsen. Het blad met waxinelichtjes mag niet te vol staan, daarom zijn er stippen op de bodem geplaatst waarop de waxinelichtjes geplaatst moeten worden. Controleren of de lont van de kaarsaansteker (met 'snuiter') gangbaar is, zodat de lont verlengd kan worden indien nodig.
- Een glas water op de preekstoel zetten en de verlichting van de preekstoel aandoen. De versterker voor de ringleiding inschakelen en na afloop van de dienst uitschakelen. Controleren of de microfoons werken en vervolgens de twee 'lolly'-microfoons op de altaartafel plaatsen en de halsmicrofoon in de sacristie neerleggen voor de dominee. Na de dienst de microfoons terugplaatsen in de lader.
- Aan de hand van de liturgie (op internet) de liedborden klaarmaken, ook als er een gedrukte liturgie is. Zodoende kunnen de mensen die thuis via de livestream de dienst meebelevén ook weten wat er gezongen wordt.
- Tijdens de kerkdienst: Na de preek de kinderen van de kindernevendienst naar de kerkzaal vragen te komen. Bij het laatste lied van de kerkdienst iedereen in de gemeentezaal naar de kerkzaal vragen te komen.

Wekelijks worden aan de hand van de agenda van de kerk op de mobiele telefoon de drie thermostaten (van de kerkzaal, de gemeentezaal en de 1e verdieping) ingesteld.

Voor de externe verhuur: potentiële huurders de kerk laten zien en de kerk openen voor de huurders op het moment dat ze er gebruik van gaan maken.

KAP (Kerken als Podium): De werkgroep "Kerken als Podium" organiseert in het voorjaar en in het najaar een serie concerten. Zowel in de voorjaarsserie als in de najaarsserie zijn er één à twee concerten in de Lutherse Kerk, waarbij de koster aanwezig is.

Dubbelgreep: Jaarlijks volgen ca. 300 Zwollenaren les bij de docenten van Dubbelgreep. Docentencollectief Dubbelgreep houdt een aantal malen per jaar voorspeelconcerten, waarvan sommige in de Lutherse Kerk. Hierbij is de koster aanwezig.

Gastvrouwen en -heren

Toen we in de Covidtijd weer voorzichtig kerkdiensten mochten gaan houden, met een beperkt aantal kerkgangers, ontstond er behoefte aan coördinatoren die mensen een plaats konden aanwijzen. Ze zijn, ook na Covid, gebleven en worden gastvrouwen en -heren genoemd. Het blijkt dat de meeste kerkgangers het prettig vinden dat iemand hen begroet en een Liedboek en liturgieboek aanbiedt. Er komen geregeld nieuwe mensen binnen, die het fijn vinden dat ze gezien worden en dat iemand hen even wegwijs maakt. Er is een team van zes gemeenteleden die bij toerbeurt deze rol vervullen. Zij helpen ook bij de verdeling van Avondmaalsgangers over de verschillende kringen.

De derde bijeenkomst, in de Adventstijd, hielden we ons bezig met Petronella Moens, een blinde dichteres en romanschrijfster uit de 18de eeuw, voor de meesten van ons volkomen onbekend, en Maria, de moeder van Jezus.

De eerste bijeenkomst in het nieuwe jaar ging het om Madonna en de dichteres Debora.

In februari hielden we ons bezig met de Zuid-Afrikaanse dichter Antjie Krog en de dochter van Jeftha, een vrouw van wie de naam onbekend is.

Tijdens de laatste 'reguliere' bijeenkomst van dit seizoen, in maart, kregen we veel te horen en vooral zien over de in ons land niet zo bekende schilderes Paula Modersohn – Becker en hielden we ons bezig met de Samaritaanse vrouw.

De laatste bijeenkomst in april was zoals altijd opgedeeld in eerst een afronding van het thema en daarna een klein maar mooi concert van het Arwen Ensemble onder leiding van Karin Vrieling. In het gedeelte voor de pauze vertelden we elkaar over een vrouw die óns inspireerde.

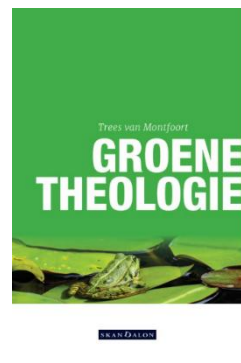
We kijken terug op zeven boeiende bijeenkomsten. Soms werden we verrast door informatie over een vrouw waar we eigenlijk nog nooit van hadden gehoord, zoals Petronella Moens, en soms kregen we over een bijzonder bekende vrouw, zoals Madonna, informatie waardoor we anders tegen haar gingen aankijken.

Leeskring Groene Theologie

In vier avonden hebben we met ongeveer dertien mensen het boek Groene Theologie van Trees van Montfoort gelezen. Over het boek: 'De ecologische crisis vraagt om een herbezinning in denken, doen én geloven. Groene theologie is een onmisbaar boek voor ieder die duurzaamheid en geloof, theologie en ecologie met elkaar wil verbinden'.

'Groene theologie' verwoordt een andere kijk op natuur. Vanuit de Bijbel en de christelijke traditie benadrukt de auteur dat niet de mens centraal staat, maar Gods liefde voor heel de schepping.'

Het was waardevol om samen dit boek door te nemen, en na te denken over hoe je beelden worden gevormd door traditie en geloof. En hoe je met een nieuwe blik ook weer als nieuw naar Bijbel en geloof – en schepping en mens en dier – kunt kijken.

Tafelgesprekken

In het kader van 'Schepping' hebben in 2024 drie tafelgesprekken plaatsgevonden. Op verschillende manieren werd gesproken over hoe wij mensen leven in en zorgen voor de schepping.

- Op 25 januari 2024 waren de gasten aan tafel Marlies en Sytse Tjallingii. Zij beiden zijn lid van de Quakergemeenschap en zijn veel in Israël geweest.
- Op 8 februari, hadden we gasten uit de Dominicanergemeenschap en hoe zij omgaan met schepping, en samenleven.
- Op 7 maart was ons eigen gemeentelid en botanicus Eddy Weeda er ten behoeve van het tafelgesprek.

Op 26 juni was er een tafelgesprek met ons nieuwe gemeentelid Johan ter Beek – die met ons in gesprek ging over innovatie in de kerk, vanuit zijn werk als innovator binnen de PKN..

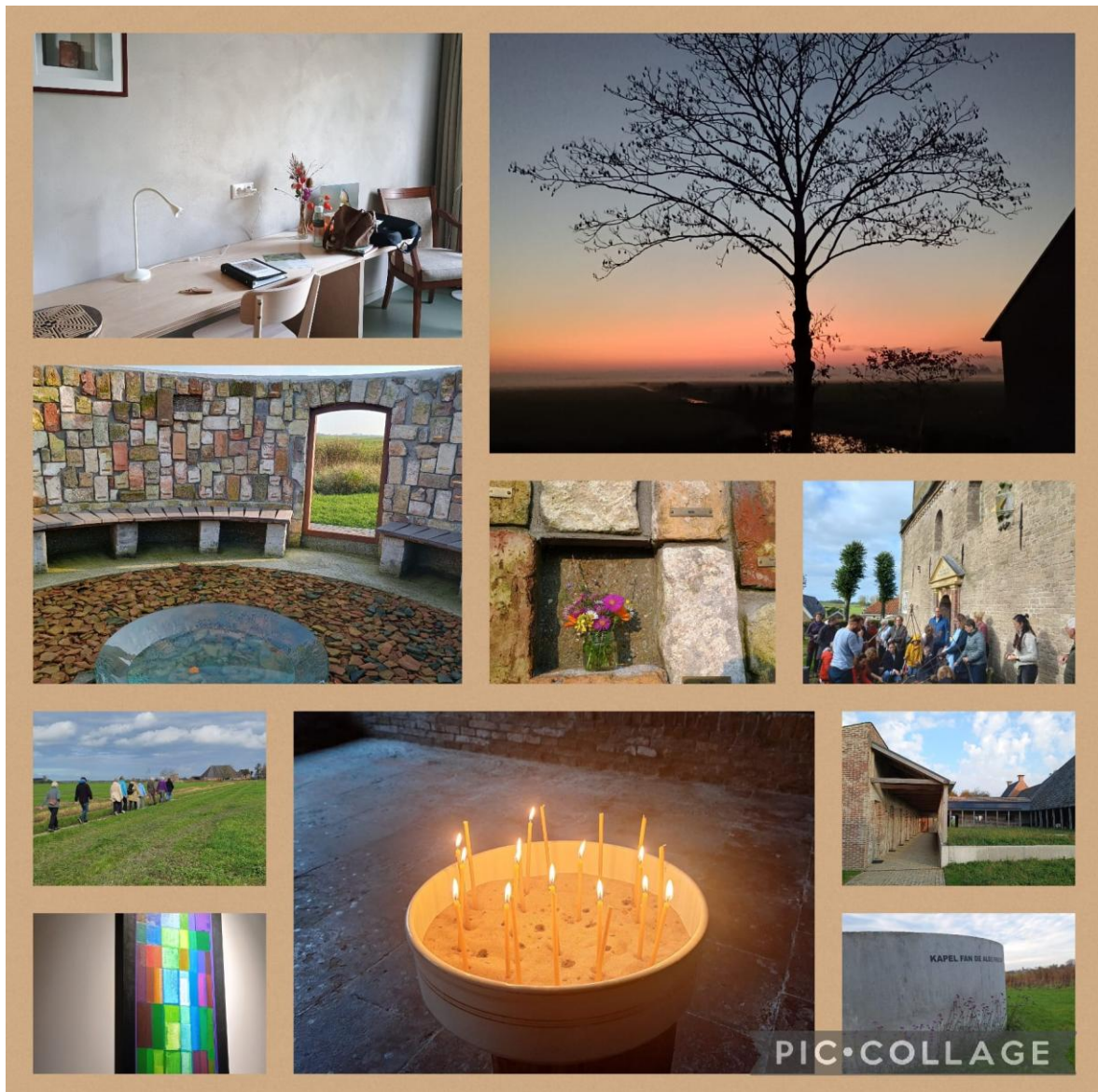
In het najaar schikten de tafelgesprekken zich rondom het thema 'Als nieuw'.

Het eerste gesprek werd vormgegeven rondom een persoonlijk stilstaan. In het tweede gesprek hadden we Gery Woltinge te gast, die lid is van een repaircafé en oude dingen als het ware nieuw leven in blaast. Het derde gesprek werd gevoerd met Rick Timmermans. Hij werkt voor de Ignatianen in Amsterdam – een oude traditie die hij op een nieuwe manier benadert ten behoeve van de jonge generatie.

Kloosterweekend in Nijkleaster

In het weekend van 25 t/m 27 oktober ware we met een groep van veertien mensen uit de gemeente in het Westerhûs, Nijkleaster. Een nieuw vorm gegeven klooster dat hoort bij de kerk van Jorwert. Een weekend van samenleven met de kloostergemeenschap, vieringen in nieuwe verstillende vormen, Fries spreken en zingen, samen spreken en wandelen. En dat alles als deel van de kloostergemeenschap die daar sinds anderhalf jaar is ontstaan. Een ontzettend dapper en waardevol initiatief.

Een prachtige plek, een mooi klooster, een verbindend weekend. Hieronder enige kiekjes.

*Op de foto in de kruidentuin , voor de kophalsrompboerderij van het Westerhûs.
Staannd v.l.n.r.: Janke Geertsma, Marga Zwanenburg, Dick Idema, Heleen Veldman, Wieteke Klijnstra, Anneke Lammers, Tjipke Klijnstra en Marga Konings.
Zittend v.l.n.r.: Mirjam Heerema, Jolijn Scheurwater, Alie Jager, Christa van Stappen, Margo Jonker, Elly van der Spek.*

Lutherse stadsgeschiedenis – over Luthers Amsterdam door een geboren Zwollenaar

Henk Reitsma is oud-docent Nieuwste Geschiedenis aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Daar is hij nu als vrijwilliger verbonden aan het Luthermuseum. Op 9 april kwam hij in onze kerk een verhaal houden over de geschiedenis van de lutherse kerken en diaconale instellingen in Amsterdam, en de manier waarop het verhaal daarvan verteld en verbeeld wordt in het Luthermuseum.

Mét uiteraard uitstapjes naar het verhaal van onze eigen kerk - Henk Reitsma is een geboren en getogen Zwollenaar.

Afbeelding: Ronde Lutherse Kerk van Amsterdam door Willem Koekkoek

Dienen

Diaconie

Samenstelling.

De diaconie bestaat uit vier diakenen. Begin dit jaar is Heleen Veldboom toegetreden en in september Rita Kappel. Beiden hebben voorafgaand aan hun bevestiging een aantal vergaderingen bijgewoond. Jan Nauta is scriba geworden en heeft zijn diaconale taken neergelegd. Dite Husselman en Marga Konings waren gedurende het hele jaar diaken. Daarnaast heeft Seline den Hertog als notulist meegewerkt en wordt de administratie sinds voorjaar 2024 uitgevoerd door Robert Kanning, (administrateur) en Robin Wildeman (rapportages). Met het aflopen van de termijn van Dite Husselman (eind 2024) is gezocht naar vervanging en gevonden in Gilbert den Hertog.

Vergaderingen.

De diaconie is negen keer bijeengewees en heeft er zorg voor gedragen dat zij voldoende vertegenwoordigd was in de kerkenraadvergaderingen. Door de persoonswisselingen is de onderlinge taakverdeling regelmatig onderwerp van gesprek geweest. De diaconale vergaderingen hebben het karakter van een overleg waarin de werkzaamheden worden georganiseerd.

Beleid

De diaconie draagt bij aan het kerkelijk beleid en voert de in het kerkelijk jaarplan opgenomen doelstellingen uit. Voor het jaarplan 2024-2025 heeft zij voor het hoofdstuk Dienen nieuwe doelstellingen aangeleverd. Deze gaan o.a. over de zorg voor de schepping. Het organiseren van een aparte diaconale avond is vervallen. De diaconie haakt explicieter aan bij bestaande activiteiten als het tafelgesprek en gemeenteavonden.

De diaconie concentreert zich op haar diaconale taken en, in overleg met de kerkrentmeester financiën, op missie en zending. Pastorale werkzaamheden behoren niet tot het diaconale werkveld. Om de diaconale organisatie goed overdraagbaar en transparant te houden is het hele handboek geactualiseerd. Besloten is om dit steeds met de ingang van een nieuw jaar te controleren en eventueel bij te stellen. Tevens is er dit jaar i.v.m. de overdracht veel aandacht besteed aan het collecterooster. De uitgangspunten hiervoor staan ook in het handboek.

Vieringen.

De diaconie is verantwoordelijk voor een aantal elementen in de vieringen m.n. voor het Heilig Avondmaal. Hiervoor werd een nieuw altaardwaal aangeschaft. In oktober konden we gebruikmaken van een ontworpen liturgisch kleed van het Luther Museum Amsterdam.

Verder is dit jaar voor het eerst de paaskaars in eigen beheer ontworpen en deelden we na de paasdienst zakjes met wild bloemenzaad uit.

Diaconale acties

Het tweejaarlijkse diaconale project '23/24' Gered Gereedschap is afgerond. Op 21 april kon er € 8520,36 worden overhandigd aan het bestuur, waarvan een deel in de vorm van – door een groepje leden – gefabriceerde transportkisten. Dit moment werd ook opgeluisterd door de soepbus van het Leger des Heils die we ook regelmatig financieel ondersteunen.

Als nieuw project is – in samenspraak met de PKN-consulent Martin Zoers – gekozen voor 'Ghanese boerinnen worden zelfredzaam' die door training en landbouwtechnieken een beter rendement uit hun sheanoten-oogst halen. Met regelmatige collecten en de maandelijkse 'Gebak voor Ghana' actie is de eerste duizend euro al binnen. Verder ondersteunt de diaconie eigen gemeenteleden (individueel, seniorenuitje en kerstgiften) en onze Oekraïense gasten. Met Pasen deden we mee met de PKN-paasgroetenactie voor gedetineerden. Daarnaast zorgden we in mei voor bloemen en een kaartje voor de gedetineerden aanwezig in de PI Zwolle kerkdienst. Verder werd er weer een groene paasmarkt georganiseerd (opbrengst meer dan € 1000), gingen er via Present zomerpakketten naar kinderen, verzamelden we op oogstzondag producten voor de voedselbank en was de diaconie zichtbaar op de Open Monumentendag. De opgestarte werkgroep Groen is – ook door het belang en breedte van het onderwerp – overgedragen aan de Kerkenraad.

Communicatie en contacten

Vrijwel wekelijks houdt de diaconie de gemeente op de hoogte van activiteiten en in vrijwel iedere Flambouw levert zij een bijdrage. Met het stedelijke Diaconale Platform (PKZ) onderhouden we digitaal contact en bezochten twee diakenen de Landelijke Actielandendag van Kerk in Actie. De Lutherse diaconale ontmoetingsdag hebben we dit jaar niet bezocht.

Samen doen.

De bloemen, het verzorgen van de Heiligavondmaalstafel, Amnesty International, financiën, de collecten, het rijden van ouderen naar de kerk en zoveel andere taken: als de diakenen hierin niet de hulp van andere gemeenteleden zou kunnen inroepen zou zij nooit zoveel werkzaamheden kunnen ontplooiën. Met en door hen is dit alles ook in 2024 weer gerealiseerd! Dank daarvoor.

Pastoraat 'Oog voor elkaar'

Netwerk van contacten in de Lutherse Kerk

In alle tijden van kerk en samenleving is het belangrijk om 'oog voor elkaar' te hebben. In de Lutherse Gemeente willen we graag oog voor elkaar hebben, zowel in en om de vieringen, als daaromheen in het alledaagse leven. In het beleidsplan staat: 'We zijn graag een uitnodigende kerk en willen ons verbinden met elkaar en met de mensen in de stad'.

In de kerk werken we aan het opzetten van een netwerk van contacten, waarin mensen op hun eigen manier namens de kerk contact kunnen maken en onderhouden met andere leden van de gemeente. Zo'n dertien mensen zijn zo aan het werk, ieder op hun eigen manier.

Het netwerk heeft een eenvoudige manier van werken: eens per jaar komen we bij elkaar. In 2024 was dat op 3 september.

Daarnaast organiseert 'Oog voor elkaar' activiteiten voor senioren

Op 18 maart vond de seniorenbijeenkomst in de Veertigdagentijd plaats. Na een korte avondmaalsviering keken we samen naar de tentoonstelling 'Kruizen uit de huizen van gemeenteleden'. De prachtige tentoonstelling met kruizen en de verhalen er bij waren mooi om te bekijken. En we dachten allen ook na over hoe het kruis voor ons van betekenis is. Een persoonlijk gesprek in een grote groep.

In de Adventstijd, op maandag 9 december, vond ook een seniorenbijeenkomst plaats. Toen vertelde Liesbeth van Es, gemeentelid en conservator van het iconenmuseum in Kampen en het museum van Henk Helmantel, over kersticonen.

In de zomer zijn de senioren voor een uitje naar het iconenmuseum in Kampen geweest.

Amnesty

In 2024 hebben we maandelijks drie brieven ondertekend, dat is per jaar ongeveer 60 brieven. Daarnaast heeft de Lutherse kerk bij de '10 december actie' ongeveer 15 kaarten geschreven als groet naar een gevangene en 43 brieven naar regeringsleiders.

Op 10 december wordt herdacht dat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in 1948 door de Verenigde Naties is aangenomen. Deze Verklaring houdt in dat alle mensen vrij en gelijkwaardig zijn.

Gelukkig was er ook het goede nieuws dat in Zimbabwe de doodstraf is afgeschaft.

*Vluchtelingen bestaan niet,
er bestaan alleen weggewaide mensen
die door de wind
over de wereld zijn geblazen. Ad de Bont, Mirad een jongen uit Bosnië, Amsterdam 1996*

Koffiedienst

Op zondagmorgen wordt koffie gezet. Voor de dienst komen er al mensen in het gemeentecentrum om wat met elkaar te praten en koffie en thee te drinken. In het kader van de Groene kerk zijn we overgegaan tot echte koffiemelk i.p.v. poeder.

Na de dienst is het druk in het gemeentecentrum. Het is echt een ontmoetingsplek en er is koffie of thee en limonade met een koekje. Met kerst en Pasen zelfs een bijzondere koekje.

Tot vreugde van velen werd ingevoerd dat er iedere eerste zondag van de maand iets lekkers is gebakken die je tegen een zelfgekozen vergoeding kunt kopen. Die vergoeding is voor het nu gekozen diaconaal project 'Ghanese sheaboerinnen'

Auto-ophaaldienst

Voor een aantal kerkgangers die niet in staat zijn om op eigen gelegenheid een viering te bezoeken is er een auto-ophaaldienst. Er is een vaste groep chauffeurs die eens per vijf weken beschikbaar is om dit te realiseren. Hiervoor wordt in overleg met de vrijwilligers een halfjaarlijks rooster gemaakt. Jan Grisnich is de contactpersoon voor deze activiteit. Hij maakt ook de roosters. Daarnaast zorgt Harry Konings voor een nevenrooster dat wordt gebruikt voor een gemeentelid in de regio. Een en ander zoveel mogelijk in overleg met de vraag- en aanbodkant.

Inloopmorgen Oekraïense vluchtelingen

Toen we in de zomer van 2022 begonnen met de ontvangst van Oekraïners op dinsdagmorgen hadden wij (en zij) er geen idee van dat het zo lang zou gaan duren. Op dit moment van schrijven is de oorlog al bijna drie jaar aan de gang. Er zijn wel veranderingen: de meeste jongere vrouwen zijn inmiddels aan het werk en er zijn er meer die nu een cursus Nederlandse taal volgen - toevallig vaak

op dinsdag. We hebben meestal minder gasten maar de behoefte aan contact en ondersteuning is minstens zo groot gebleven. We zijn een tijd bezig geweest met kennismaking met de Nederlandse cultuur en het vergelijken van onze verschillende tradities. De ouderen die geen officiële les volgen hebben wel behoefte om met ons eenvoudige taal oefeningen te doen. Een mogelijkheid om terug te keren naar Oekraïne lijkt voor de meesten ver weg.

Een hoogtepunt is en blijft het kerkmoment: kaarsen aansteken en bidden bij iconen, een Bijbeltekst in twee talen met een klein stukje uitleg, samen zingen, en hand in hand het Onze Vader in twee talen, besloten met een zegen die we elkaar over en weer wensen. Acht vrijwilligers zijn, in wisselende samenstelling, betrokken bij deze bijeenkomsten.

Werkgroep Groen

In september 2024 is er een nieuwe werkgroep van start gegaan in onze gemeente; de Werkgroep Groen. Deze werkgroep bestaat uit Janke Geertsma, Ben Veldboom, Wim Husselman en Wilrik van 't Noordende en heeft als doel om onze gemeente bewuster te maken van het milieu en concrete stappen te zetten richting een groenere toekomst.

De werkgroep is al een aantal keer bijeengekomen om te brainstormen over mogelijke initiatieven. In plaats van meteen met grote plannen te komen is er besloten om klein te beginnen en de focus te leggen op praktische zaken. Het idee is om het onderwerp duurzaamheid eerst 'levend te maken' binnen onze gemeente, zodat iedereen zich betrokken voelt.

Een van de eerste concrete acties is het vragen van medewerking aan alle gemeenteleden. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk om in de winter alle deuren goed te sluiten om energie te besparen. Daarnaast heeft de werkgroep een uitgebreide lijst opgesteld met potentiële verbeterpunten. Hieruit is een selectie gemaakt van zogenaamde 'laag hangend fruit': eenvoudige maatregelen die snel en met weinig moeite kunnen worden doorgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn overal LED-verlichting,

afvalscheiding faciliteren, deurdrangers plaatsen en milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen gebruiken.

De werkgroep is ervan overtuigd dat elke kleine stap telt. Door samen te werken kunnen we een groot verschil maken. Heb je zelf nog goede ideeën of wil je graag meedenken? Aarzel dan niet om contact op te nemen met de leden van de werkgroep. De komende tijd zult u zeker meer van ons horen en mogelijk aanpassingen zien in de kerk. Ook zullen er met enige regelmaat artikelen of interessante bijeenkomsten gedeeld worden via de website en de Kerkmail.

Vredesweek

Van 15 tot en met 22 september vond de jaarlijkse vredesweek plaats. De week begon met de oecumenische vredesviering in de Basiliek – in een samenwerking tussen de Thomas à Kempisparochie, de Oosterkerk-Adventskerk (PGZ), de Doopsgezinde en Remonstrantse gemeente, de basisgemeente en de Lutherse gemeente. In onze kerk vond de kindernevendienst en de oppas plaats, net als het koffiedrinken. Het thema was: “Samen voor vrede. Nu!”.

Midden in de vredesweek, op dinsdag 17 september was er een tafelgesprek met vredesliederen in onze kerk.

Kerkasiel

In de Open Hof in Kampen is in november 2024 begonnen met kerkasiel voor het gezin Babayants: de kinderen Aram, Ariana, Amelia en Aleksa en hun ouders Aleksandr en Karina.

Voor dit kerkasiel is een continue viering noodzakelijk. Ook uit onze gemeente is betrokkenheid op het kerkasiel. Ds. Ries Nieuwkoop is verschillende keren daar geweest ten behoeve van de viering, net als ds. Chica van Dam en ds. Rein den Hertog. Op 12 december, tussen derde en vierde Advent in, zijn Heleen Veldboom, Jan Nauta en Margo Jonker, voor een viering van vier uur bij het kerkasiel geweest. In die viering zijn adventsteksten gelezen, een adventspreek gelezen, en zijn alle teksten ten behoeve van het prachtige Adventslied 'O kom, o kom Emmanuel' met elkaar doorgenomen en gelezen.

Op de foto: Heleen Veldboom draagt de vierkaars van het kerkasiel over aan de volgende voorganger, ds. de Jong uit Kampen.

Jeugdwerk

De veertigdagentijd gaven we vorm met het project uit Kind op Zondag: 'Wat goed dat jij er bent' .

In het veertigdagentijdproject van dit jaar vierden we de nabijheid van andere mensen en van God in ons bestaan. In de verhalen ontdekken we wat het betekent om er niet alleen voor te staan.

Voor de veertigdagentijd deelden we aan de gezinnen kalenders uit van de veertigdagentijd waarop elke dag een klein opdrachtje heeft. Tijdens het kindermoment had een van de kinderen een vraag voor aan de gemeente. Een van de gemeenteleden had een puzzelstuk wat met Pasen een afbeelding van een herder met schapen maakt.

In maart vond het jeugdweekend plaats, met als thema 'Scheppen in het bos', aansluitend bij het jaarthema. We deden activiteiten waarbij scheppen nodig zijn, en hielden een viering rondom de schepping. In deze viering maakten we samen al vierend een groot wandkleed wat een groot deel van het jaar in het gemeentecentrum heeft gehangen.

In de zomervakantie is er geen kindernevendienst, maar wel een mandje achter in de kerk met kleurmateriaal voor tijdens de preek en een boekje aansluitend bij de Bijbelteksten van die zondag.

Op zondag 1 september hielden we ons jaarlijkse kindernevendiensttuitje. We picknickten bij de Stadshoeve in Stadshagen en gingen daarna klimmen en klauteren bij Overcoming Obstacles.

Op de gemeentezondag vlogen Annette, David en Robyn over van de kindernevendienst naar de Zwanengroepen.

Met de oogstdienst zijn er 12 dozen ingeleverd! En met Sint-Maarten zijn weer mooie lampions gemaakt.

Vrijdag 1 november bezochten we met kinderen en ouders het drukkerijmuseum in Meppel, aten daarna pannenkoeken in de kerk en keken met de oudste kinderen de film Storm in het gemeentecentrum. Een 'lutherse' dag in de herfstvakantie.

De titel van ons adventsproject was 'Help je me hopen?' De basis was het project uit Kind op Zondag waar we onze eigen draai aan gaven met hoopvolle berichten in de kerk, wandelaars die tijdens het kindermoment op het pad van de hoop liepen en huizen van hoop die door gemeenteleden groot en klein persoonlijk zijn vormgegeven. In de viering van kerstavond vormden deze huizen van hoop de stad van de vrede, waar ook de kribbe en onze eigen kleine kerststal een plek had. Een jongerenprojectkoor had na de adventszondagen onder leiding van Luuk liederen gerepeteerd, waaronder de 'Nativity carol' van Rutter en 'Tomorrow shall be my dancing day' van Gardner.

Kerkwijzer

Met Kerkwijzer, kinderen uit groep 7 en 8, kwamen we maandelijks bij elkaar, onder leiding van Wieteke Klijnstra en Petra Lip en na de zomervakantie nam Jolijn het stokje van Petra over. Er komen vaak zes kinderen, een enthousiast en trouw groepje dat graag elke keer weer komt.

Communicatie over de bijeenkomsten vindt plaats via de Kerkwijzerapp en hier worden de kinderen ook een week voor de bijeenkomst uitgenodigd.

Elke keer staat er een thema centraal dat uitgewerkt wordt in diverse werkvormen. Te denken valt aan een spel, een verhaal een lied etc. Ook hebben we de kinderen meegenomen in de liturgie van de Lutherse kerk door tijdens een viering kennis te verzamelen en te delen.

Alle bijeenkomsten zijn uitgewerkt en samengevoegd in de kerkwijzermap die gebruikt kan worden als tweejarig naslagwerk. Zo krijgen de kinderen tijdens hun deelname aan kerkwijzer in twee jaar steeds andere onderwerpen in diverse (creatieve) werkvormen.

Gaan als een Zwaan en Wilde Zwanen

Voor de tieners van 12-14 jaar is er 'Gaan als een Zwaan' en voor 15-17 jaar 'Wilde Zwanen'.

We kwamen één keer per maand bij elkaar tijdens de dienst op zondagmorgen. Eliah van 't Noordende gaf leiding aan Gaan als een Zwaan en Lisa Bakker aan Wilde Zwanen. Elke bijeenkomst heeft een thema. Daarnaast vond ook de Regenwormencompetitie weer plaats.

Vanaf augustus 2024 wordt de bijeenkomst gemiddeld door vier jongeren bezocht. De thema's die behandeld zijn: leven in afhankelijkheid en het hebben van succes, Schepping of Big Bang en rust kunnen vinden aan de hand van het lied "In the Hands of the Potter" van Casting Crowns. Naast het inhoudelijke thema zijn we ook creatief bezig geweest, bijvoorbeeld met klei.

De laatste bijeenkomst van 2024 hebben wij weer gezellig kerststukjes gemaakt, samen met beide groepen (Gaan als een Zwaan en Wilde Zwanen).

Inhoudelijk zijn de Wilde Zwanen de eerste helft van 2024 bezig geweest met onderwerpen die te maken hadden met zingeving. Tijdens de bijeenkomsten wordt het gesprek vaak ondersteund door een creatieve opdracht en wordt een link gelegd naar een stuk uit de Bijbel of christelijke waarden. We hebben gesproken over de vraag 'Waar word jij rustig van/ waar haal jij energie uit?' en hebben nagedacht over wat iemand een mooi mens maakt. Hierbij kwamen mooie gesprekken op gang over welke waarden belangrijk zijn en wat wij bij anderen waarderen. Het onderwerp 'waarden' hebben wij verdiept door in discussie te gaan door middel van stellingen over de klimaatverandering en te spreken over de vraag wat wij vinden waarvoor het waard is om te vechten. Tijdens de eerste bijeenkomst na de zomerpauze was Margo op bezoek tijdens de Wilde Zwanen en hebben wij gesproken over het doen van belijdenis. Wat houdt dit eigenlijk in en wie kan en mag belijdenis doen? De daaropvolgende bijeenkomst hebben wij een start gemaakt met het jaarthema 'Als Nieuw' als onderwerp. We hebben nagedacht over wat 'Nieuw' en 'Einde' eigenlijk inhoudt en betekent, waarbij wij tot de ontdekking kwamen dat beide niet los van elkaar gezien kunnen worden. Waar een einde is, is altijd ook een nieuw begin.

In maart logeerden zes Duitse jongeren een nacht in onze kerk, omdat zij met de fiets op doorreis waren naar Den Helder. In de middag en avond kwamen ook onze jongeren naar de kerk. Na een kennismakingsspel, met Duitse en Nederlandse woorden, maakten we samen decoratie aan een fietswiel ter decoratie van onze zolderruimte. Na een maaltijd met pannenkoeken werd al snel de nachtrust opgezocht.

Tijdens de buitendag op 26 mei was er een programma voor alle jongeren. Ze begonnen in de kerk in de viering, waarbij een liturgie met uitleggende tekst de jongeren meenam in de onderdelen van de liturgie. Na het kindermoment gingen ook de jongeren naar zolder en maken daar in groepjes vijf kaarsen met symbolen van hoop en kracht. Deze kaarsen worden aan het einde van de buitendag aan elke noordelijke lutherse gemeente meegegeven. Als activiteit na de viering kon het dak van de Grote Kerk beklommen worden.

In juni brachten Margo en Petra de jongeren die examen hebben gedaan een bezoek op de dag dat zij de uitslag hebben ontvangen. Met licht en bloemen konden ze allemaal gefeliciteerd worden.

Van zaterdag 29 tot zondag 30 juni ging een groep van twaalf jongeren en twaalf volwassenen zeilen in Terherne. We overnachtten in en rond het huis van Wim en Dite. Thema was 'Laat de Geest waaien...'. De frisbee begeleidde ons dit weekend met een frisbeeclinic door Lianne Bouma, inhoudelijke achtergronden bij dit spel, met vragen op een frisbee die in de boten onderwerp van gesprek waren (Geest als creativiteit en inspiratie, samenwerken met de wind, dromen en durven) en ten slotte een voor een ieder een eigen frisbee, waarop eigen kwaliteiten geschreven werden en zo de wereld in 'gegooid' werden tijdens de viering die we samen vierden op een stuk land, bij het water en met het vieren van het Heilig Avondmaal.

Het tienerboekje voor de jongeren dat tijdens de viering gebruikt kan worden is vernieuwd en aangevuld met nieuwe 'zondag'bladen en uitleg over de onderdelen van de liturgie.

In het najaar hielp een groep van twaalf jongeren om de viering van derde advent voor te bereiden. In vier bijeenkomsten op zaterdagmiddag met pizza verdiepten we ons in de liturgie, in de muziek passend bij advent en in de taken die gedaan kunnen worden t.b.v. een viering. Elke jongere was betrokken bij de voorbereiding en/of uitvoering van de viering, zoals het liturgisch bloemstuk, kosterschap, Ambtsdrager van Dienst, lector, verkondiging, muziek maken, afbeelding op de liturgie, streaming, gastvrouw. Een waardevol traject en viering.

Ontmoeten

Maaltijdgroep Zwaan schuif aan

Ook in het jaar 2024 heeft het kookteam op iedere derde donderdag van de maand een diner voor de deelnemers voorbereid en geserveerd. Nog steeds zorgt deze gezamenlijke maaltijd voor verbinding en saamhorigheid binnen onze gemeente. Het kookteam zorgde er ieder keer weer voor dat er een heerlijk menu werd gepresenteerd waarbij rekening werd gehouden met vegetariërs en dieetwensen. Bij alle diners waren zo'n 20-25 personen aanwezig.

Ook in 2025 zal de jarenlange traditie om deze gezellige eetavond, vol goede gesprekken en saamhorigheid te organiseren, worden voortgezet.

Kunst- en inrichtingscommissie

Leidraad van de commissie bij besluiten/adviezen

De leidraad van de interieurcommissie bij besluiten en adviezen kan worden samengevat in drie kernbegrippen: luthers, ruimtelijk en kunstzinnig. De taak van de commissie is het verzorgen van belangrijke lutherse aspecten die in het gebouw thuishoren, zoals bij kerkelijke feesten, projecten etc. De eindverantwoording ligt bij de Kerkenraad.

Alle activiteiten/adviezen in 2024

- Expositie in januari en februari van Cartoons die Ries Nieuwkoop heeft ingebracht.
- Expositie van kruizen tijdens de 40 dagentijd en Pasen, die zijn ingebracht door gemeenteleden (met een persoonlijke toelichting) Dit n.a.v een oproep van de interieurcommissie
- Zomer Expositie georganiseerd van gemeenteleden voor gemeenteleden. Thema: Zomer. De foto's, schilderijen en een borduurwerk vormden een mooie tentoonstelling.
- Voor de monumentendag hebben we de textielschilderijen van Greetje van Rijswijk opgehangen (de kruisgang) en de schilderijen met de luthersymbolen. Ook beelden van Mirjam Heerema geëxposeerd. Dit was een onderdeel van de kunstroute die bezoekers konden volgen op open monumentendag in de Lutherse Kerk.
- Foto's van de herfst (paddestoelen, gemaakt door Harry Konings) sierden de wand in oktober, november
- Advents-expositie met inbreng van gemeenteleden. Thema: kerststalletjes. Hiervoor heeft Tjipke Klijnstra zes houten bakken gemaakt om op te hangen aan de kunstwand.
- Kerstboom in de kerk en in het gemeentecentrum versierd met linten. Ingebracht door gemeenteleden en de kleine kerstboom in het gemeentecentrum versierd.

- Voor een artikel in de Flambouw Eeuwigheidszondag : Twee Foto's geleverd met tekst door Anneke van Pijkeren en Saskia Post
- Verder gegaan met inventarisatie objecten/schilderijen die aan de kerk geschonken zijn
- Schilderijen/foto's uit eigen collectie Ite Jan Muller gekregen: schenking voor de kerk

De commissie is tien keer bij elkaar geweest in 2024, om te vergaderen of exposities in te richten of weer op te ruimen of om actiepunten te verwezenlijken.

Open Monumentendag trekt veel bezoek

Open Monumentendag is vanouds een evenement om kennis te maken met ons gebouw en haar historie. Dit jaar waren er ruim 1100 bezoekers die ons gebouw bezochten. Voor zover we weten is dat aantal nooit eerder zo hoog geweest.

In 2024 heeft de kerkenraad het willen combineren met een vorm van Open Kerkendag dat rond Pinksteren wordt georganiseerd.

Het jaarthema "routes, netwerken en verbindingen" was een handvat om de Lutherse gemeente te presenteren. Dat werd in het gemeentecentrum vormgegeven met een kunstroute, een verbindingbord, koffie en thee, beeldrapportages, diaconaal werk en liturgische voorwerpen. Tussentijds heeft onze organist Luuk Schuurman twee keer een kort orgelconcert gegeven. In de ontvangsthuis was een goede afname van de klaargelegde flyers en brochures. Het Helmantel-schilderij is erg veel gefotografeerd.

Er waren veel mooie gesprekken over historie, de Lutherse traditie en onze kerkgemeenschap.

Noordelijke Buitendag

Ieder jaar wordt op zondag Trinitatis de Noordelijke Lutherse Buitendag gehouden, waar de gemeenten van Kampen, Leeuwarden, Groningen, Oost-Groningen en Zwolle elkaar ontmoeten. In 2024 ontving Zwolle de andere gemeenten. Na de viering en de koffie waren er activiteiten, zoals een wandeling, of de kans om op het dak van de Grote Kerk te klimmen voor een panoramisch uitzicht. Na de lunch namen we afscheid, waarbij iedere gemeente een kaars meekreeg die speciaal voor hen door de jongeren was gemaakt, en twee theedoeken waarop de bezoekers bemoedigende teksten hadden geschreven.

Overleg Noordelijke Lutherse gemeenten

Het is gebruikelijk dat de vijf noordelijke gemeenten niet alleen een 'buitendag' organiseren, maar dat zij ook eenmaal per jaar bij elkaar komen voor overleg. Gedurende 2023 zijn extra overleggen geweest omdat de lastige situatie in de ELG Leeuwarden daartoe aanleiding gaf. Onze Zwolse gemeente heeft zich steeds als een 'goede buur' op willen stellen. Na een viering in januari is de gemeente hierover geïnformeerd. In 2024 zijn de vijf gemeenten weer teruggekeerd naar de bestaande structuur. Zwolle ontving in september de vier andere gemeenten voor de jaarlijkse vergadering. Van de ELG Kampen hoorden we veel over de initiatieven die zij nemen rond 'Zwaan en meer'. Onder deze noemer worden allerlei sociale activiteiten, belevingsactiviteiten, rituele

activiteiten en verdiepingsactiviteiten georganiseerd. Leeuwarden informeerde de andere gemeenten over de ontwikkelingen in Friesland.

SLAG

SLAG is ook in 2024 weer actief geweest op diverse gebieden. Zoals op de website (www.slag-zwolle.nl) staat: SLAG (Samen Leven Anders Geloven) verlangt er naar dat joden, christenen en moslims zich met elkaar verbonden voelen. Dat mensen elkaar als medemensen kennen. Dat mensen trouw blijven aan zichzelf en aan de bron waaruit zij leven, maar dat zij zich tegelijkertijd open kunnen stellen voor de ander.

Daarom is de **missie** van SLAG om de interreligieuze dialoog in de samenleving te bevorderen. Zij richt zich hierbij vooral op de drie geloven die in de kern al met elkaar verbonden zijn, namelijk door eenzelfde stamvader Abraham: het jodendom, het christendom en de islam.

Vanuit deze missie was er op 3 maart een gebedshuizenpad, waarbij de deelnemers konden kennismaken met de diverse gebedshuizen in de stad, dit keer de ULU moskee, de Synagoge en het Dominikanerklooster. Er was een gastvrij onthaal en veel mensen hadden vragen.

In de Vredesweek (de derde week van september) met als thema Samen voor Vrede. Nu. deed SLAG mee aan de Walk of Peace en was er een klein project Gast aan Tafel: bewoners uit de ROL (Regionale Opvang Locatie) konden mee-eten bij Zwollenaren thuis. Fijn om eens gastvrijheid te ervaren als je al zolang verdreven bent van eigen huis en haard.

Ook was SLAG betrokken bij de activiteit in onze kerk: Gesprek- Ontmoeting- Zingen van Liederen die gaan over Vrede.

Binnen SLAG is het afgelopen jaar ook gebrainstormd over inhoudelijke thema-avonden. We hopen het komende jaar daarmee verder te gaan. De groep SLAG is klein en het moet haalbaar blijven voor de deelnemers om activiteiten te organiseren.

SLAG geeft sinds afgelopen jaar twee keer per jaar een Nieuwsbrief uit en heeft een groeiende groep belangstellenden gevonden.

Er was een intense voorbereiding voor de Vredesviering op 5 januari. Het was een waardevolle viering in de Grote kerk, een goed begin van een nieuw jaar.

Zeilweekend in Friesland

In de zomer ging een groep van meer dan twintig mensen op zeilweekend: jongeren en begeleiding. Zeilen in Friesland. Er werd gelogeed in het huis van Dite en Wim Husselman in Terherne en met vijf boten gezeild. Tijdens en voor en na het zeilen werd gesproken en gewerkt aan het thema 'Laat de Geest waaien....'

Op zaterdag voeren we oefenend: de wind was een heel, heel zacht briesje. Zeilen is samenwerken met de wind. Hoe dat samenwerken gaat oefenden we met een 'frisbeeclinic'. De regels van het frisbeespel werden uitgelegd en we speelden een intensieve en warme frisbeewedstrijd.

Het voordeel was, dat op de warme zaterdag het water heerlijk was om in te zwemmen. Na de frisbeeclinic voeren we het Sneekermeer op. Daar gingen, vanwege de afwezige wind, de boten voor anker en namen we een langdurige koele duik.

Op zondag stond er best een stevige wind. En konden we goed laveren, scherp tegen de wind in varen, of juist voor de wind, met opsplattend buiswater en met veel wind in de zeilen.

Op zondag vierden we het avondmaal, in het gras bij het water, met de lezingen over bijzondere krachten van de Geest – 1 Korintiërs 12, 4-9. En we zongen o.a. 'Neem mij aan zoals ik ben, wek in mij wie ik zal zijn, druk uw zegel op mijn hart en leef in mij'.

De groep was groep door dik en dun heen. Vlak voor het terugbrengen van de boten ging er een boot om. Dat was schrikken. Het was mooi om te zien, dat de hele groep meteen handen uit de mouwen stak om te helpen: bij de omgevallen boot, in de haven om alle boten schoon te maken en spullen te verzamelen, en in het huisje van Dite en Wim om daar alles af te ronden en elkaar op te vangen en te troosten en de tocht naar huis te maken.

Thuis, bij de kerk en in het gemeentecentrum, hadden ouders een heerlijk buffet klaargemaakt en konden we samen eten en afscheid nemen.

Alle deelnemers hebben hun eigen frisbee gekregen, met daarop geschreven waar hun Geestkracht ligt. En dat ze dat allen de wereld in mogen werpen – en de Geest zo laten waaien!

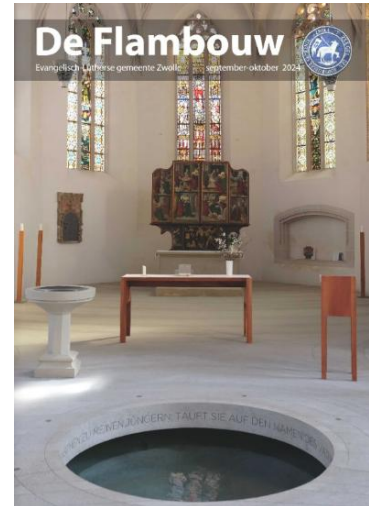

Het was een mooi, verbindend weekend, met delen van gedachten en geloof, en het samen uitspreken van gebeden – in het gras. Waardevol dat dit jongerenzeilweekend plaats konden vinden.

Communicatie

Flambouw

In het afgelopen jaar verscheen de Flambouw weer om de twee maanden. De redactie vergadert eenmaal in de twee maanden via zoom. De invulling van de nieuwe Flambouw wordt dan besproken en er wordt vooruit gekeken naar de opzet van het daarop volgende blad. De redactie vergaderde afgelopen jaar tweemaal live in het gemeentecentrum van de kerk op 4 juni en 8 juli 2024. Tijdens deze bijeenkomsten is gebrainstormd over thema en inhoud van de drie Flambouwen na de zomervakantie en werd afgesproken om voortaan tweemaal per jaar live bijeen te komen om de thema's voor de komende Flambouwen vast te stellen. Met het kiezen van een thema proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij het jaarthema en activiteiten die gepland staan voor de betreffende periode.

Bart Lip en Elly Touwen volgden een online aangeboden cursus van de Zalige Zalm op 20 maart 2024 over communicatie en marketing. De Flambouw werd tevens kritisch bekeken door de cursusleider. De kinderpagina scoorde hoog omdat de kinderen geactiveerd worden om iets te doen. De Flambouw werd verder een goed blad bevonden omdat het gaat van inspiratie naar informatie. Verder werden er nuttige aanwijzingen gegeven om het blad aantrekkelijker te maken met foto's, quotes en een ander lettertype. Een van de aanpassingen die werden ingevoerd is het achterblad waar nu een column geplaatst wordt waar gemeenteleden gevraagd worden hun mening bij het thema van de betreffende Flambouw weer te geven.

De Flambouw verschijnt in een oplage van 270 exemplaren en wordt aan alle leden gestuurd en aan Lutherse gemeenten waar we contact mee hebben. Ook liggen er losse exemplaren in de kerk om uit te delen aan gasten. Om dit mooie blad uit te kunnen blijven geven is een donatie of een bijdrage van de lezers altijd welkom.

Social media

Op Facebook <https://www.facebook.com/LutherseGemeenteZwolle> werd dit jaar minder vaak iets geplaatst dan de jaren ervoor, maar nog altijd hebben we daar 330 volgers. Soms worden berichten direct doorgelinkt naar de facebookpagina "Luthers in NL" en dan bereiken we direct een kleine 700 volgers. Het bericht van 22 jan'24 met de uitnodiging van de Cantorijdag is het meeste bekeken (1463 mensen).

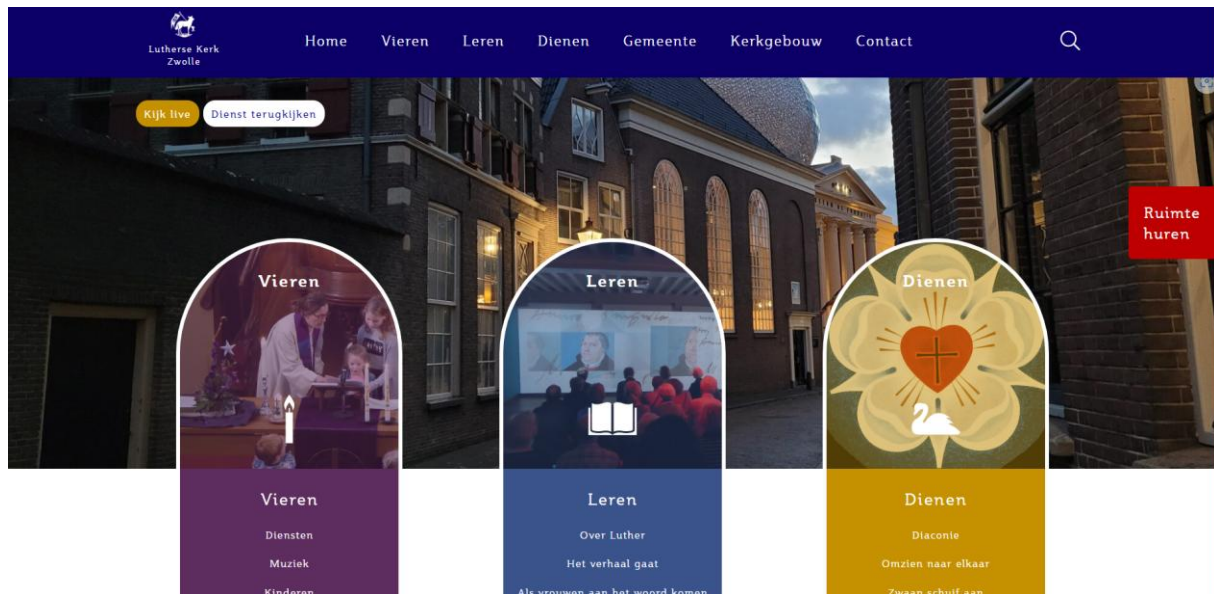
Op https://www.instagram.com/luthers_zwolle hebben we 140 volgers en dat is vooral een jongere doelgroep dan op Facebook. Bijna alle berichten op Insta en FB worden geplaatst door Petra, maar ook Luuk en Chris plaatsen er wel eens wat.

Het voordeel van 'de socials' is, dat je meteen een grote groep mensen kunt bereiken met beeld en geluid. Vaak staan foto's/filmpjes eerder op de sociale media dan dat ze in de weekmail te zien zijn.

Kerkmail en website

De Kerkmail wordt goed gelezen en het aantal abonnees is het afgelopen jaar weer gegroeid. Naast de Kerkmail verschijnen er wekelijks nieuwe berichten op de website, waardoor de website

aantrekkelijk blijft voor bezoekers. We krijgen veel input voor deze digitale nieuwsbrief en voor de website, soms zoveel dat het lastig is om alles te verwerken.

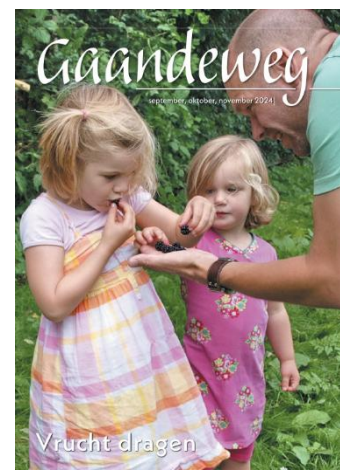
Wilrik van 't Noordende is de eerste contactpersoon voor het plaatsen van informatie in de Kerkmail en op de website. Hij wordt hierbij ondersteund door Bart Lip en Gerrit Brill. De informatie die we plaatsen is afkomstig uit allerlei bronnen, zowel van binnen als buiten onze kerk. Voor de gemeenteleden zonder e-mailadres wordt er wekelijks een papieren versie van de Kerkmail gemaakt. Deze wordt verzorgd door Chica van Dam.

Gaandeweg

In 2024 verscheen van Gaandeweg, het blad voor de Protestantse Gemeente Zwolle (PGZ), de Lutherse gemeente Zwolle en de Hoofdhof in Berkum, de voorlopig laatste jaargang. De oorzaak hiervan was van financiële aard. Zo werden we in 2024 dus voorlopig voor het laatst via Gaandeweg geïnformeerd over wat er in de PGZ en de Hoofdhof gebeurde. Omgekeerd konden de leden van deze gemeenten lezen over onze lutherse gemeente.

Wie de vijf edities van 2024 doorbladert vindt daar veel aankondigingen van onze activiteiten terug: tafelgesprekken, het projectkoor in juni, dauwtrappen, de orgelconcerten en de orgeltocht in het voorjaar, Leren van Luther, Vrouwen aan het woord en monumentendag. Ook werden de lezers van Gaandeweg geïnformeerd over de inloopmorgen voor onze Oekraïense vluchtelingen en het Bachprogramma voor 2025.

Truus Mulder blikte in het najaar terug op haar werk als ambtsdrager in onze gemeente, samen met drie andere kerkenraadsleden uit de Hoofdhof en de PGZ. In de zomer kwam Margo Jonker samen met Nelleke Eygenraam aan het woord over het thema 'Wandelen in vrede'. Margo verzorgde ook de meditatie van het eerste nummer van 2024.

Bibliotheek

Sinds voorjaar 2023 beschikken we in ons gemeentecentrum op zolder over een klein bibliotheekje met lutherse boeken en boeken over Luther en zijn theologie die je niet zomaar in boekwinkels vindt. Uit diverse nalatenschappen en zendingen is deze bibliotheek samengesteld. U kunt daar kosteloos gebruik van maken! Het afgelopen jaar is slechts eenmaal iets geleend uit de bieb. Dit mag best wat meer worden. Toegegeven: de bieb bevindt zich niet op een toegankelijke plek, zo bij het jeugdhonk. Maar u bent van harte uitgenodigd om daar boven eens te komen kijken. En....we bezinnen ons op de mogelijkheid om een wisselboekenkastje beneden ergens neer te zetten zodat u ook op de begane grond kennis kunt nemen van interessante uitgaven die het lezen meer dan waard zijn. Wilt u meer weten over Luther en zijn werk? Kijk dan eerst in onze bieb en ga daarna pas naar de boekhandel. Meer dan welkom!

Zie <https://www.elkz.nl/luthers-bibliotheekje-in-zwolle/> voor de beschikbare titels.

Petrus in het land

De kerkenraad was gevraagd om mee te werken aan het tv-programma van de KRO-NCRV 'Petrus in het land'. Er waren diverse opnames. Allereerst werd op een dinsdag opgenomen, bij de koffiemorgen met de vrouwen uit Oekraïne. Zij waren allemaal mooi gekleed voor de gelegenheid. Chica van Dam heeft het geheel begeleid. Hanneke Buurman heeft verteld over deze koffiemorgens, die na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in de kerk plaatsvonden. Van Mirjam Heerema is een opname gemaakt tijdens haar werk als beeldhouwster. Op maandag 19 februari zijn de laatste opnames gemaakt in de kerk. Lianne Lip, Dick Idema, Marga Konings, Chris Eekel en Eliah van 't Noordende hebben meegewerkt. De uitzending van Petrus vanuit Zwolle was op zaterdag 9 maart om 17.10 uur op NPO 2 bij KRO-NCRV. Omdat de uitzending plaatsvond in een serie in de veertigdagentijd werd het grote witte kruis dat bij het jaarlijkse evenement 'The Passion' door een stad wordt gedragen in de kerk gelegd tijdens de opnames. Het paste bijna niet, maar het was toch indrukwekkend om het van boven te zien liggen in de kerk.

Het was een spannende onderneming en heeft veel inzet gevraagd van verschillende mensen. Maar het is een heel mooie weergave geworden op de t.v. en door veel mensen gezien. Een mooie expressieve presentatie van onze gemeente.

Organisatie

Kerkenraad

In 2024 kwam de kerkenraad elf maal bijeen voor zijn reguliere vergadering, op woensdagavond in het gemeentecentrum. In oktober was er een 'hei-ochtend', en in de zomer vormde een informele bijeenkomst de start voor het nieuwe seizoen. Daarvoor was iedereen uitgenodigd in de woning van Wim en Dite Husselman in Friesland. Medio 2024 hervatte de kerkenraad de gewoonte om via een bericht in de kerkmail de gemeenteleden over de vergadering van de kerkenraad te informeren.

In januari mochten we Heleen Veldboom als diaken in de kerkenraad welkom heten. Zij volgde daarmee Jan Pijnaker op. Rita Kappel werd in september in het ambt van diaken bevestigd. Zij volgde Dite Husselman op, die tot december haar taken als kerkenraadslid voortzette. Bert Schaak ging in het kader van zijn nieuwe baan een noodzakelijke opleiding volgen. Hierdoor was er tijdelijk onvoldoende ruimte voor zijn werk als voorzitter. De kerkenraad was blij dat Wilrik van 't Noordende tijdelijk een aantal taken van Bert wilde overnemen.

In onze gemeente zijn veel groepen actief die, zonder dat de kerkenraad daar aandacht aan hoeft te schenken, een bijdrage leveren aan het werk in onze gemeente. Toch blijven er voldoende onderwerpen over, soms kleine, en soms grote. Een bescheiden greep uit de onderwerpen van 2024 illustreert dit: de kerkenraad dacht na over het opruimen van kerstspullen, was betrokken bij de organisatie van Monumentendag in onze kerk, en organiseerde de jaarlijkse gemeenteavond. Verder werd naar de financiële situatie van onze gemeente gekeken en werden begrotingen en jaarrekeningen vastgesteld. Met onze organist en predikant werden jaargesprekken gevoerd. Jaarlijks wordt de kerkorde bijgesteld en daarover worden kerkenraden om advies gevraagd. Dat leidt soms tot principiële vragen waarvoor een zorgvuldige afweging nodig is. Een onderwerp dat veel aandacht vroeg is het thema Veilige kerk. Daarbij gaat het o.m. om het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor bijvoorbeeld ambtsdragers en om het aanstellen van vertrouwenspersonen. De kerkenraad besteedde er zijn hei-ochtend aan, en ook in 2025 zal dit onderwerp ons nog bezighouden.

Combinatie ELG Zwolle en ELG Kampen

In het kader van het samenwerkingsverband dat we als Zwolse gemeente hebben met de ELG Kampen ontmoeten de kerkenraden elkaar eenmaal per jaar. Het is goed om, als directe burens, van elkaar te horen en van elkaar te leren. In 2024 ging een delegatie van de Zwolse kerkenraad op bezoek in Kampen. We hoorden van elkaars initiatieven en we luisterden naar elkaars zorgen. Beide gemeenten kennen hun eigen geschiedenis, en herkennen elkaar in de bevrijdende spiritualiteit van Luther.

Op 6 oktober was de gezamenlijke viering, dit jaar in Zwolle, waarin Margo Jonker en Rinus van Warven voorgingen. De cantorij zong, en we vierden het Heilig Avondmaal rond het avondmaalskleed dat we mochten lenen van het Luther Museum.

Classis Overijssel-Flevoland

In 2024 is de classis drie keer bij elkaar gekomen. Twee keer op de vaste locatie in Dalfsen en één keer in Het Stift in Weerselo. Omdat sommige vertegenwoordigers van ver moeten komen is besloten de 'vervoerspijn' een beetje te verdelen, waardoor de classis een- tot tweemaal te gast is bij een gemeente ergens in de classis. Dit kan betekenen dat er ook ritjes gaan naar Denekamp, Urk of Almere, want zo uitgestrekt is het werkingsgebied. De ontvangende gemeente krijgt dan ook gelegenheid om iets te laten zien over het reilen en zeilen op die bewuste vierplek. Interessant om met elkaar eens in de keuken van andere kerken te kijken.

Aan het begin van 2024 is het beleidsplan vastgesteld. Verder is naast de reguliere punten uitgebreid stilgestaan bij de toekomst van de kerk en bij pioniersplekken in de classis. Via de website van de classispredikant Klaas van der Kamp is veel informatie te vinden over wat er zoal gebeurt binnen de classis: zie daarvoor <https://www.klaasvanderkamp.nl/>.

Contact met de Protestantse Gemeente Zwolle

Jarenlang vertegenwoordigde Lolke Folkertsma onze gemeente als toehoorder in de Algemene Kerkenraad (AK) van de Protestantse Gemeente Zwolle (PGZ). Met ingang van 2024 heeft het moderamen van de AK er echter de voorkeur aan gegeven om, in plaats van deze vertegenwoordiging, jaarlijks een of twee keer een gesprek te hebben tussen de moderamina van beide gemeenten. In april vond zo'n ontmoeting plaats waarin we kennis namen van de zorgen die er leven binnen de PGZ, vertelden over onze situatie en we mogelijkheden tot samenwerking verkenden.

In 2024 participeerde onze gemeente, samen met de Open Hof in Berkum, tevens in het blad Gaandeweg, en waren we als altijd hartelijk welkom op de nieuwjaarsreceptie van de PGZ.

Studentenpastoraat Re:Link

Binnen het studentenpastoraat Re-link Zwolle is Martin Jans onze studentenpastor. Misschien wel bekend omdat hij ook af en toe voorgaat in onze kerk.

Met en voor jongeren organiseert hij ruimte voor verdiepende gesprekken. Dit kan via pop-up activiteiten bijvoorbeeld op het bevrijdingsfestival, maar ook door een kloosterbezoek. Andere voorbeelden zijn een tentoonstelling, het deathcafé en sinds 2024 ook een samenwerking met de Dominicaner broeders bij de Taizé vieringen. Rond kerst was er de kerstboom voor 'ik mis je'. Ook individuele gesprekken zijn mogelijk. Kortom er gebeurt veel! Voor meer achtergrond over activiteiten kijk eens op de website: <https://www.relink-zwolle.nl/>

Komend jaar staat een bestuurlijke verdieping op het programma. De financiële bijdrage van PKN wordt verlaagd, de statuten moeten vanwege nieuwe wetgeving bijgeschaafd worden en een governance code gaat opgesteld worden.

Vanaf dit kalenderjaar is er een vacature voor een bestuurslid vanuit de Lutherse kerk. Het is een mooie club mensen die het studentenpastoraat van Re:Link draagt.... Dus warm aanbevolen!

Vertegenwoordiging in de Evangelisch-Lutherse Synode (ELS)

De ELS begon aan haar vierde en laatste zittingsjaar, waarbij geldt dat in de zomervergadering (in dit geval die van 2025) de wisseling van de wacht plaatsvindt. Het is de bedoeling dat de zittende synode zorgt voor een 'warme overdracht' aan de nieuwe synode, tijdens een bijeenkomst in het voorjaar. Op de agenda staan de onderwerpen Duurzaam Luthers (project loopt een jaar door) en een bezinning op de toekomstige samenstelling en taakopvatting van de ELS. In de werkgroep Bestuur en Synode, ingesteld na de junivergadering en waarvan Margo Jonker voorzitter is, nemen nog vijf Lutheranen deel, onder wie Lolke Folkertsma en een adviseur van de PKN. Concrete voorstellen over de taakopvatting van de synode en een toekomstige verkleining van de ELS komen het voorjaar van 2025 in bespreking.

Margo Jonker is adviseur van de ELS. Tot de zomer zijn Jan Pijnaker en Lolke Folkertsma nog plv. lid resp. lid van de ELS.

Commissie Orgelzaken PKN (COZ)

De commissie adviseert kerkenraden bij nieuwbouw, restauraties, verkoop of ontmanteling van hun orgels en coördineert de inzet van gecertificeerde orgeladviseurs bij orgelprojecten. De orgeladviseurs zijn ervaren vakorganisten met aanvullende opleidingen in de orgelbouwkunde. In vier vergaderingen, waarvan twee met de orgeladviseurs, is over de lopende projecten in portefeuille gesproken. Van twee adviseurs die ervoor kozen zich niet te laten hercertificeren is afscheid genomen. Een jonge organist kon worden gecertificeerd. De jaarlijkse excursie ging naar een gerestaureerd orgel in Woubrugge (NH), waar deze met een inspirerende bespeling werd gedemonstreerd door adviseur-organist Bert den Hertog.

AVG / functionaris gegevensbescherming

De Functionaris gegevensbescherming houdt oog op de toepassing van de overheidsrichtlijn AVG, de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Ook geeft hij soms een advies over de privacybescherming. Over het jaar 2024 zijn er geen incidenten te melden.

Ledenadministratie (digitaal in Scipio en het LRP van de PKN)

De ledenadministratie wordt nu een kleine twee jaar bijgehouden door Lolke Folkertsma. Hij is blij met de achtervang van Cor Noorda, want de systemen hebben zo nu en dan nog geheimen voor hem. Mutaties worden verwerkt in Scipio. De personalia van inkomende of vertrekkende leden worden kort vermeld in de wekelijkse kerkmail.

Archief

De archivaris van de ELGZ werkt sinds twee jaar een dagdeel per week aan de inventarisatie van ons archief, dat in bewaring is bij Collectie Overijssel (voorheen HCO). Zoveel mogelijk met behulp van de overheidsrichtlijnen voor archivering zorgt hij voor beschrijving van stukken in het digitale archiefsysteem bij CO. Daarnaast hanteert hij de richtlijnen van de PKN. De inventaris van ons archief is dus digitaal, maar de stukken vormen tot en met 2022 een papieren archief. Met plv. archivaris Gerrit Brill wordt zo nu en dan afgestemd; Gerrit vindt tijd om af en toe een stukje te schrijven t.b.v. de Flambouw over onderwerpen uit het archief.

Gebouw vraagt permanente zorg

We hebben na een intern waterballet bij een tropische stortbui wel eens de grap gemaakt: kunnen we het gebouw niet gewoon verkopen en een nieuwe hal op het industrieterrein laten zetten? Deze grap wordt over het algemeen niet echt gewaardeerd. Anders en positiever gezegd, wij hechten zeer aan ons kerkgebouw vanwege de geschiedenis, de sfeer, de functionaliteit en de prachtige binnenstadligging. Daarnaast hebben we voldoende capaciteit om het gebouw ook via verhuur tot nut te laten zijn voor anderen. De uitstekende locatie en de schaalgrootte van de ruimten dragen daaraan bij. Verkoop is dus zeker niet aan de orde.

Wel vragen de gebouwen nog altijd aandacht wat betreft schoonmaak, onderhoud en energiebeheer. En dat zal zo blijven. Vanuit de gemeente zetten zeer veel vrijwilligers zich in om de taken die daarbij horen uit te voeren. Zo is er sinds een jaar een klusteam van gemeenteleden met uiteenlopende vaardigheden dat werkzaamheden oppakt. Noodzakelijk geachte klusjes worden gemeld bij de kerkrentmeester gebouwen of een van de klusteamleden, waarna een of enkele leden de klus oppakken en afronden.

Begin 2024 zijn er uitgebreide werkzaamheden aan het dak en de goten uitgevoerd om de hemelwaterafvoer te versnellen en het lekkagerisico te beperken. In samenwerking met Monumentenwacht en onze dakdekker worden binnenkort nog een paar kleinere verbeteringen aangebracht. De laatste paar zomers is gebleken dat de bladval van de monumentale platanen aan de zuidzijde van het gebouw voorafgaande aan het herfstseizoen toeneemt waardoor meer controles en schoonmaakacties op het dak nodig zijn. Deze werkzaamheden worden professioneel uitbesteed. Wij waren principieel vrijwillige dakklimmers.

Schoonmaak

Het hele jaar door wordt het kerkgebouw wekelijks schoongemaakt door twaalf gemeenteleden. De groepjes bestaan uit twee personen die volgens een halfjaarlijks rooster zijn ingedeeld en in de week dat ze op het rooster staan zelf tijd en dag kunnen bepalen wanneer het hen schikt om schoon te maken. Iedere week zijn er vaste taken als WC, tafels in het gemeentecentrum, doekje door de keuken en vloeren stofzuigen en dweilen. Bij toerbeurt zijn er een aantal extra taken om de werkzaamheden te verdelen. Het is fijn dat er gemeenteleden bereid zijn deze taak op zich te nemen want het is het minst leuke en zichtbare werk voor de kerk maar wel belangrijk.

Werkgroep Energie

De werkgroep Energie heeft zich ten doel gesteld, analyses te maken van het energieverbruik in onze ruimtes en waar mogelijk het energieverbruik verminderen (kosten-batenanalyse). De werkgroep is niet vertegenwoordigd in de werkgroep Groen. Zij richt zich op de energiekant.

Op basis van het in 2023 uitgebrachte advies door **FRAN{K energie** zijn verschillende verbeterpunten vastgesteld waarvoor op dit moment de investeringsruimte wordt onderzocht op basis van de huidige stookgegevens. Concrete acties zijn: de cv-temperatuur blijft voorlopig op 80 °C. Bij 60 °C is de opwarmtijd langer en vraagt meer gas. Er zijn twee offertes gemaakt voor het vervangen van enkel glas in de kozijnen van de pastorie. Verder is de werkgroep gestart met een onderzoek naar het verkorten van de opwarmtijd in relatie tot het energieverbruik in de kerkzaal (bijvoorbeeld het plaatsen van radiatorventilatoren).

Het is de moeite waard om op termijn onderzoek te doen naar plaatsing van zonnepanelen op de zuidzijde van ons gemeentecentrum.

Verhuur

De opbrengsten van verhuur van het gebouw zijn nog steeds van groot belang voor de financiële huishouding van de gemeente, het draagt bij aan de post “levend geld” die naast kerkbalans, collecten en giften belangrijk zijn om gemeente te zijn en te blijven. De financiële waarde van de verhuur kunt u terugvinden in de jaarcijfers elders in dit verslag.

Wij waarderen en koesteren onze regelmatige en vaste huurders:

- De Hongaarse Protestantse gemeente
- De Anglicaanse gemeente
- De Swolsche school (opleidingen systeemtherapie)
- De Fysiotherapeut

Daarnaast kunnen we regelmatig externe partijen op incidentele basis met ons gebouw van dienst zijn.

Financiën

College van Kerkrentmeesters

Staat van baten en lasten

	Begroting 2024	Rekening 2024	Rekening 2023
Opbrengsten en Baten			
Opbrengsten onroerende zaken	33.000	36.239	38.620
Opbrengsten uit rente, dividenden en beleggingen	5.650	12.520	4.268
Opbrengsten uit stichtingen, kassen en fondsen	750	2.666	6.368
Opbrengsten levend geld	86.500	88.022	82.268
Opbrengsten uit subsidies en bijdragen	-	1.700	-
Totaal baten A	125.900	141.147	131.524
Uitgaven en Kosten			
Kosten kerkelijke gebouwen	20.250	30.322	27.114
Kosten overige niet-kerkelijke eigendommen en inventarissen	500	119	607
Pastoraat resp. diaconaal pastoraat	85.700	85.988	82.337
Kosten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	6.000	8.080	7.319
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	6.350	6.324	6.223
Salarissen en vergoedingen	13.700	19.014	15.257
Kosten beheer, administratie en archief	10.720	14.406	12.450
Rentelasten/bankkosten	1.650	2.030	1.688
Totaal lasten A	144.870	166.283	152.995
Operationeel resultaat (A)	-18.970	-25.136	-21.471
Incidentele baten en lasten			
Incidentele baten	7.500	0	23.862
Incidentele lasten	-	-	-
Incidentele baten en lasten (B)	7.500	-	23.862
Resultaat verslagjaar (A+B)	-11.470	-25.136	2.391
Mutaties bestemmingsreserves/-fondsen			
Onttrekkingen bestemmingsreserves	7.500	7.500	7.500
Onttrekkingen bestemmingsfondsen	1.000	1.185	751
Toevoegingen bestemmingsreserves	-	-510	-25.146
Toevoegingen bestemmingsfondsen	-700	-315	-344
Totaal mutaties bestemmingsreserves/-fondsen (C)	7.800	7.860	-17.239
Resultaat naar Algemene reserve (D)	-3.670	-17.276	-14.848

Balans

Activa	31-12-2024	31-12-2023	verschil
Onroerende zaken	PM	PM	-
Installaties en inventarissen	27.500	27.500	-
Beleggingen	289.001	288.994	7
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	4.037	3.674	363
Geldmiddelen	351.693	347.807	3.886
	<u>672.231</u>	<u>667.975</u>	<u>4.256</u>
Passiva			
Algemene reserves	394.688	401.190	-6.502
Reserve koersverschillen	65.760	54.886	10.874
Bestemmingsreserves	65.654	73.154	-7.500
Reserve (niet bestemd)	-	-	-
Eigen vermogen	<u>526.102</u>	<u>529.230</u>	<u>-3.128</u>
Fondsen	8.726	9.086	-360
Voorziening onderhoud gebouwen	88.976	95.509	-6.533
Hypotheken en leningen	27.500	27.500	-
Kortlopende schulden en overlopende passiva	20.927	6.650	14.277
	<u>672.231</u>	<u>667.975</u>	<u>4.256</u>

Verloop overzicht Reserves	(in euro's)	1-1-2024	Af: exploitatie	Bij: exploitatie	31-12-2024
Algemene reserve		401.190	-17.276	10.775	394.688
Reserve koersverschillen		54.886		10.874	65.760
Bestemmingsreserve - Geloven in de kerk		73.154	-7.500	-	65.654
		<u>529.230</u>	<u>-24.776</u>	<u>21.648</u>	<u>526.102</u>
Orgelfonds		4.644		510	5.154
Jaap Meijer Bloemenfonds		4.442	-1.185	315	3.572
Onderhoudsvoorziening		95.509	-16.742	10.209	88.976
Totaal fondsen en voorzieningen		<u>633.825</u>	<u>-42.703</u>	<u>32.682</u>	<u>623.804</u>

Toelichting

Dit jaar was het operationele resultaat lager dan begroot. Dit komt met name door een toevoeging van € 10.000 aan de onderhoudsvoorziening. Het beleggingsresultaat was dit jaar gelukkig weer zodanig, dat de afname van het eigen vermogen beperkt bleef tot € 3.128.

Regulier exploitatietekort

Het reguliere exploitatietekort bedroeg volgens de jaarrekening € 25.136 negatief (begroot was € 18.970 negatief). Dit verschil komt met name doordat € 10.000 aan de onderhoudsvoorziening is toegevoegd. De inkomsten waren bijna € 10.000 hoger dan begroot, waaronder ook de inkomsten uit kerkbalans zijn begrepen. De inkomsten uit kerkbalans betroffen € 79.743 (5,9% meer dan in 2023) terwijl € 78.000 was begroot. Ook leverden de spaargelden, vanwege de gestegen rente, meer

rendement op. De uitgaven namen ook toe vanwege prijs- en salarisstijgingen. Ook de concerten leveren hogere inkomsten én kosten op. Om de onderhoudsvoorziening op peil te houden is daar € 10.000 aan toegevoegd.

Incidentele baten en lasten

Het ongerealiseerd koersresultaat bedroeg in 2024 € 21.648. Omdat dit aan de reserve voor koersverschillen is toegevoegd wordt deze in de exploitatie niet weergegeven. Dit is anders dan vorig jaar omdat in 2023 de toevoeging aan de reserve voor koersverschillen onder mutaties bestemmingsreserves/-fondsen werd verantwoord. Het is dus een verschuiving in de resultatenrekening. Daarnaast is een klein deel verkocht waardoor de reserve koersverschillen is afgenomen met € 10.775 en is toegevoegd aan de overige reserve. Het belangrijkste is om te melden dat de beleggingen in 2024 in waarde toegenomen.

Onderhoudsvoorziening

Uit de onderhoudsvoorziening zijn de kosten voor het vervangen van alle dakgoten en afwatering onttrokken voor € 16.742. Daartegenover staat dat er € 10.209 is toegevoegd om in de toekomst de onderhoudswerkzaamheden tijdig te kunnen uitvoeren.

Nalatenschap

In 2024 is de kerk erfgenaam geworden van het nalatenschap van Els Rademaker-Vos. De omvang van het nalatenschap wordt op dit moment geschat op circa € 200.000 en is afhankelijk van de verkoop van de woning in 2025 die Els bezat. Van het nalatenschap is in 2024 niets opgenomen in de cijfers, dit zal naar verwachting in 2025 zijn.

Afsluiting

Voor 2025 is een tekort begroot van € 4.380. Natuurlijk een tekort maar de kerkrentmeesters hebben goede moed dat dit tekort beperkt blijft, het kan goed worden opgevangen door de algemene reserve die beschikbaar is. De kerkenraad streeft naar een evenwichtige begroting. Zo houden we de gemeente financieel gezond en geven we invulling aan een duurzame toekomst!

College van Diakenen

Staat van baten en lasten

	Begroting 2024	Rekening 2024	Rekening 2023
Opbrengsten en Baten			
Opbrengsten uit rente, dividenden en beleggingen	150	150	123
Opbrengsten levend geld	6.400	10.196	7.040
Door te zenden collecten en giften	9.700	12.633	11.313
Totaal baten A	16.250	22.979	18.476
Uitgaven en Kosten			
Kosten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	1.050	857	898
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	500	570	713
Rentelasten/bankkosten	550	482	529
Diaconaal werk plaatselijk	3.000	1.905	3.052
Diaconaal werk regionaal/landelijk	2.600	838	2.250
Diaconaal werk wereldwijd	1.350	1.100	2.300
Afdrachten door te zenden collecten en giften	9.700	20.502	11.463
Totaal lasten A	18.750	26.254	21.205
Operationeel resultaat (A)	-2.500	-3.275	-2.729
Incidentele baten en lasten			
Incidentele baten	-	-	1.105
Incidentele lasten	-	-	-
Incidentele baten en lasten (B)	-	-	1.105
Resultaat verslagjaar (A+B)	-2.500	-3.275	-1.624
Mutaties bestemmingsreserves/-fondsen			
Onttrekkingen bestemmingsreserves	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsfondsen	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsreserves	-1.250	-	-1.105
Toevoegingen bestemmingsfondsen	-	-	-
Totaal mutaties bestemmingsreserves/-fondsen (C)	-1.250	-	-1.105
Resultaat naar Algemene reserve (D)	-3.750	-3.275	-2.729

Balans

	2024	2023
Activa		
Financiële vaste activa	-	1.000
Effecten en beleggingsfondsen	9.955	9.945
Debiteuren	1.156	1.238
Geldmiddelen	10.864	21.264
Totaal	<u>21.975</u>	<u>33.448</u>
Passiva		
Algemene reserve	20.715	23.990
Bestemmingsreserves en -fondsen	1.105	1.105
Crediteuren	155	8.352
Totaal	<u>21.975</u>	<u>33.448</u>

Toelichting

Gemeenteleden worden op verschillende manieren bij het diaconale werk betrokken. In 2024 werd het project Gered Gereedschap afgesloten het nieuwe project "Ghanese boerinnen worden zelfstandig opgestart". Naast de diaconale collectes zijn door gemeenteleden verschillende actie gevoerd zoals verkoop van gebak (maandelijks), massage en lunch incidenteel. Alle doelen, zowel voor giften als collectedoelen, worden jaarlijks inmiddels beoordeeld met behulp van een lijst met criteria. Dite Husselman heeft haar taak als voorzitter overgedragen aan Heleen Veldboom en Rita Kappel is penningmeester geworden. Belangrijke taak is de komende jaren o.a. het eigen vermogen te verminderen. Veel kerkelijke- en maatschappelijke organisaties hebben hier profijt van gehad.